

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- จรรยา สมนึก. "ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- จันทราพร สุขปรีดี. "ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์. "การใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง ในการแบ่งเขต
ภาษาถิ่นในจังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จำลอง คามุญชู. "ภาษาถิ่นย่อยของคาบเมืองในจังหวัดลำปาง : การศึกษาคำศัพท์."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ดวงใจ เอย. "ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราช."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ธีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ. เสียงและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
16 อำเภอ. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ,
2521.
- นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทยรุ่น 12. การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้
จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง. งานวิจัยประกอบการศึกษาภาษาไทยถิ่นใต้
สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

ประภาพรธรรม เสถียรตันติกุล. "การศึกษาเรื่องคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษา ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ผู้ว่าราชการจังหวัด และคณะกรรมการจังหวัดกระบี่. จังหวัดกระบี่ งานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ และพิมพ์เอกสารการจัดงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ, 2500.

_____ . และคณะกรรมการจังหวัดพังงา. จังหวัดพังงา งานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ และพิมพ์เอกสารการจัดงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ, 2500.

วรรณพร ทองมาก. "แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษา ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

วิจิตรนัฏ ภาณุพงศ์. "โครงการวิจัยภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาถิ่นโคราช." โครงการทดลอง, 2525.

วิชาการสถิติ, กอง. แผนที่แสดงเขตอำเภอ ตำบล เทศบาล และข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด พ.ศ. 2528. กรุงเทพฯ: งานแผนที่สถิติ กองวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2528.

ภาษาอังกฤษ

Brown, Marvin J. From Ancient Thai to Modern Dialects. Bangkok : Social Science Association Press of Thailand, 1959.

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอความกรุณากรอกข้อความเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่องว่าง โดยชัดเจน รายละเอียดทุกประการ
 จะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ และจะนำมาซึ่งความสำเร็จสมบูรณ์ของงานวิจัยด้วยดียิ่ง
 ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....
 ครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน.....
 เลขที่.....หมู่บ้าน.....ตำบล.....
 อําเภอ.....จังหวัด.....
 ภูมิลําเนาที่เกิด กรุงเทพฯ
 อื่น ๆ (หมู่บ้าน.....ตำบล.....
 อําเภอ.....จังหวัด.....

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 50 ข้อ ในแต่ละข้อขอให้ท่านเลือกศัพท์ที่ประชาชนส่วนใหญ่น่า
บलที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ใช้พูดมากที่สุดในชีวิตประจำวัน ถ้าศัพท์ที่ใช้ไม่มีในข้อย่อยที่

ให้ ขอความกรุณาจากท่านช่วยเขียนคำตอบลงในช่องว่างที่มีไว้ให้

อํานึง หากมีศัพท์ที่ซ้ำกันมากที่สุดมากกว่า 1 คำ ขอความกรุณาบอกทุกคำด้วย

คำถาม : ข้าวโพด ประชาชนส่วนใหญ่น่าบलที่โรงเรียนของท่านตั้ง อยู่เรียกว่า

คำตอบ แบบที่ 1 : ก. ข้าวโพด   ข. คง   ค.....

(หมายถึง ประชาชนส่วนใหญ่น่าบलที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า ข้าวโพด)

แบบที่ 2 : ก. ข้าวโพด   ข. คง   ค.....

(หมายถึง ประชาชนส่วนใหญ่น่าบलที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกทั้งคำว่า ข้าวโพด
และ คง)

แบบที่ 3 : ก. ข้าวโพด   ข. คง   ค...โพด...

(หมายถึง ประชาชนส่วนใหญ่น่าบलที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า โพด)

แบบที่ 4 : ก. ข้าวโพด   ข. คง   ค...โพด...

(หมายถึง ประชาชนส่วนใหญ่น่าบलที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกทั้งคำว่า คง
และ โพด)

แบบสอบถาม

1. ผ้าขาวม้า ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ผ้าซอบ   ข. ผ้าซกน้ำ   ค.....
2. เครื่องครัวมีด้าม ลักษณะแบน ใช้ตัดอาหาร ซึ่งภาษากลางเรียกว่า ตะหลิว ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. เจียนซี่   ข. เคียนลี   ค.....
3. สิ่งซึ่งสานด้วยไม้ไผ่ ลักษณะโค้งครึ่งวงกลม ใช้ชั่งไก่ ซึ่งภาษากลางเรียกว่า ส้อมไก่ ท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ค้อม   ข. ส้อมไก่   ค.....
4. ข้าวโพด ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ข้าวโพด   ข. โพด   ค. คง   ง.....
5. ฝรั่ง (ผลไม้ชนิดหนึ่ง) ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ย่าหมู   ข. ชมพู   ค.....
6. พริก ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ดีปลี   ข. ลูกเผ็ด   ค.....
7. ผลไม้ชนิดหนึ่ง ลักษณะ เป็นหัว เนื้อสีขาว เปลือกสีน้ำตาลอ่อน ซึ่งภาษากลางเรียกว่า มันแกว ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. หัวป่าหวัง   ข. มันราก   ค.....
8. สับปะรด ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ย่าหนัด   ข. สัปรด   ค.....
9. คืนที่มีแสงจันทร์ส่อง ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. เดือนหงาย   ข. เดือนแจ้ง   ค.....
10. คืนที่ไม่มีแสงจันทร์ส่อง ประชาชนส่วนใหญ่นำมาขายที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. เดือนมืด   ข. เดือนคว่ำ   ค.....

11. แขนงประเภทหนึ่ง ใส่ผักหลาย ๆ อย่าง รสเผ็ดจัด ซึ่งภาษากลางเรียกว่า แกงโตปลา ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับประทานที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. แขนงซี่ปลา   ข. แขนงพุงปลา   ค.....
12. สิ่งที่มีกลิ่นปล่อยเวลาต่อยศึตรู ซึ่งภาษากลางเรียกว่า เหล็กลิน ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับประทานที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. ทาย   ข. เหล็กลิน   ค.....
13. ความรู้สึกที่แม่มีต่อลูกเมื่อเจ็บป่วย หรือเมื่อลูกยังไม่กลับบ้านนานเวลาดึก ซึ่งภาษากลางเรียกว่า เป็นห่วง ท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. ห่วงเหวิด   ข. ซึ้งใจ   ค. เป็นห่วง   ง.....
14. ลักษณะที่มดเกาะตามอาหารที่วางไว้ ซึ่งภาษากลางเรียกว่า มดขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับประทานที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. มดคอม   ข. มดอค   ค. มดขึ้น   ง.....
15. เดี๋ยวนี้ (ปัจจุบันนี้) ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับประทานที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. อยู่ตรง   ข. เขียมอยู่   ค. ห่วงนี้   ง.....
16. เมื่อไร เช่น เธอจะกลับบ้านเมื่อไร ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับประทานที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. เมื่อไหร่   ข. ต่อใด   ค. ต่อหรือ   ง.....
17. สิ่งสกปรกที่ตกอยู่กันคุ่มนี้ซึ่งภาษากลางเรียกว่า ตะกอน ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับประทานที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. ตะกอน   ข. ทมาน   ค. ซี่มุ่น   ง.....
18. ตะปู ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับประทานที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. ตะปู   ข. เหล็กลิน   ค.....
19. อวัยวะส่วนหนึ่งของปลา มีลักษณะเป็นแผ่น อยู่ด้านหลังของตัวปลา ซึ่งภาษากลางเรียกว่า ครีบ ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรับประทานที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
- ก. แล็ด   ข. โคง   ค.....

31. แมลงสาบ ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. แมงแปะ   ข. แมงสาบ   ค.....
32. เมฆ ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ขี้ลม   ข. เมฆ   ค.....
33. ข้าวผัด ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ข้าวคั่ว   ข. ข้าวผัด   ค.....
34. ไข่ที่ตีจนไข่ขาวและไข่แดงรวมเป็นเนื้อเดียวกัน แล้วนำไปทอดในน้ำมัน ซึ่ง
 ภาษากลางเรียกว่า ไข่เจียว ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่
 เรียกว่า.....
 ก. ไข่ทอด   ข. ไข่เจียน   ค.....
35. กล้วย (กริยา) เช่น คนกล้วย ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่
 เรียกว่า.....
 ก. ทาญ   ข. กล้วย   ค.....
36. กัด (กริยา) เช่น หมากกัด ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่
 เรียกว่า.....
 ก. ขบ   ข. กัด   ค.....
37. โกหก ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ขี้เท็จ   ข. ขี้หก   ค.....
38. แต่งงาน ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ทั่วเมีย   ข. กินเหนียว   ค.....
39. ปลิ้น ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. ปลิ้น   ข. อุก   ค.....
40. อาการที่ของเสียออกจากปาก ซึ่งภาษากลางเรียกว่า อาเจียน ประชาชนส่วน
 ใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เรียกว่า.....
 ก. อาก   ข. ราก   ค.....
41. แก่ เช่น ในคำว่า คนแก่ ประชาชนส่วนใหญ่นำมาตำบดที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่
 เรียกว่า.....
 ก. เฒ่า   ข. แก่   ค.....

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ศัพท์

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดพร้อมกับพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยพบว่าหน่วยรรถแต่ละหน่วยมีคำใช้แทนมากบ้าง น้อยบ้างต่างกันไป กล่าวคือมีตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปจนกระทั่งมากที่สุดถึง 18 คำ นอกจากนี้ยังพบว่าในหน่วยรรถแต่ละหน่วยรรถ คำบางคำที่แทนหน่วยรรถนั้นมีเสียงแตกต่างกันทั้งคำโดยสิ้นเชิง แต่คำบางคำก็มีความคล้ายคลึงกันทางเสียงมากจนอาจจัดให้เป็นศัพท์เดียวกันได้ ผู้วิจัยจึง เห็นควรที่จะได้วิเคราะห์ศัพท์เพื่อดูว่า หน่วยรรถแต่ละหน่วยประกอบด้วยศัพท์กี่ศัพท์ และแต่ละศัพท์มีรูปแบบหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การกระจายของศัพท์ในแต่ละหน่วยรรถไม่หลากหลายจนเกินไปและยังช่วยย่นขั้นตอนการพิจารณาการกระจายของศัพท์กระชั้นขึ้น ซึ่งหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ศัพท์ ประกอบด้วย 2หลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาแยกศัพท์
2. หลักเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบของศัพท์เดียวกัน

1. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาแยกศัพท์

1.1 คำที่มีจำนวนพยางค์ต่างกัน จัดเป็นคนละศัพท์ เช่น

หน่วยรรถที่ 1 "ผ้าขาวม้า" ผ้าซุบ-ผ้าซีกอาบ

ผ้าซุบ มี 2 พยางค์ ผ้าซีกอาบ มี 3 พยางค์ จึงจัดเป็นคนละศัพท์

หน่วยรรถที่ 6 "พริก" พริก-ลูกพริก

หน่วยรรถที่ 7 "มันแกว" หัวแก้ว-หัวมันแกว

หน่วยรรถที่ 29 "มันสำปะหลัง" มันจั่ว-มันลำหนา-มันสำปะหลัง

ข้อยกเว้น -คำที่มีจำนวนพยางค์ต่างกัน 1 พยางค์ ถ้าคำที่มีจำนวนพยางค์น้อยกว่ามีรูปคำเหมือนคำที่มีจำนวนพยางค์มากกว่าทุกประการ และพยางค์ที่ต่างกันของคำนั้น ๆ ไม่สามารถปรากฏอิสระและไม่มีความหมาย จัดให้คำดังกล่าวเป็นรูปแบบของศัพท์เดียวกัน เช่น

หน่วยอรรถที่ 2 "ตะหลิว" หลิว - ตะหลิว

คำ "หลิว" มีรูปคำเหมือน หลิว ในคำว่า "ตะหลิว" และ ตะ ไม่สามารถปรากฏอิสระหรือปรากฏเดี่ยว ๆ ได้ นอกจากนั้นยังไม่มี ความหมายอีกด้วย จึงจัดให้คำ "หลิว" และ "ตะหลิว" เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

หน่วยอรรถที่ 42 "ข้าจู้" ตักเดียม - ตักอู่เดียม

หน่วยอรรถที่ 49 "จักจั่น" ไร - เรไร

หน่วยอรรถที่ 50 "ทาม" ทาทร - ทาอู่ทร

- คำที่มีจำนวนพยางค์ต่างกัน 1 พยางค์ คำที่มีจำนวนพยางค์น้อยกว่ามีรูปคำเหมือนคำที่มีจำนวนพยางค์มากกว่าทุกประการ และพยางค์ที่ต่างกันของคำนั้น ๆ เกิดจากการซ้ำพยางค์เดิม จัดให้คำดังกล่าวเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน เช่น

หน่วยอรรถที่ 43 "เร้ว" แขบ - แขบแซบ

1.2 คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน แต่มีความแตกต่างทางด้านเสียงสระและเสียงพยัญชนะ ซึ่งไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์ทางเสียง (ดูรายละเอียดข้อ 2) จัดเป็นคณะศัพท์ เช่น

หน่วยอรรถที่ 7 "มันแกว" มันแกว [mankeɛw] - หัวถั่ว [huathua]

หน่วยอรรถที่ 12 "เหล็กลิน" เข้ม [khem] - ทาย [thuai]

หน่วยอรรถที่ 40 "อาเจียน" อาเจียน [ʔaacian] - คายแก้ว [khaaikɛw]

2. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการแปรของศัพท์เดียวกัน

คำที่อาจจัดเป็นศัพท์เดียวกันได้จะต้องมีจำนวนพยางค์เท่ากัน และมีความคล้ายคลึงกันทางเสียงมาก แต่มีพยางค์ที่มีองค์ประกอบทางด้านเสียงสระหรือเสียงพยัญชนะต่างกัน โดยที่ความต่างนั้นสามารถอธิบายได้ในเชิงสัทศาสตร์ จัดให้คำเหล่านั้นเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

เกณฑ์ในเชิงสัทศาสตร์ที่ใช้ในการพิจารณาการแปรของศัพท์เดียวกันมีดังต่อไปนี้ คือ

2.1 การแปรเสียงสระ สระที่มีการแปรตามเกณฑ์ต่อไปนี้ จัดเป็นศัพท์

เดียวกัน

ก. สระเดี่ยว-สระเดี่ยว

1. ต่างกันที่ความสั้นยาวของสระ แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนยาวกัน และระดับของลิ้นระดับเดียวกัน¹ ได้แก่²

หน่วยอรรถที่ 7 "มันแกว"	<u>บั้ง</u> กาน - <u>บั้ง</u> ก้าน [a] - [aa]
	หัว <u>บั้ง</u> กาน - หัว <u>บั้ง</u> ก้าน [a] - [aa]
หน่วยอรรถที่ 18 "ตะปู"	<u>ตะ</u> ปู - <u>ตะ</u> ปู [a] - [aa]
หน่วยอรรถที่ 22 "ตัด"	ค่น - <u>ค</u> ่น [o] - [oo]
หน่วยอรรถที่ 23 "รากแก้ว"	หัว <u>หม</u> ก - หัว <u>หม</u> ง [o] - [oo]
หน่วยอรรถที่ 24 "กางเกง"	<u>กั</u> งกิง - <u>กั</u> งกิง [a] - [aa]
หน่วยอรรถที่ 26 "วุ้นเส้น"	ตั้ง <u>หุ</u> น - ตั้ง <u>หุ</u> น [u] - [uu]
หน่วยอรรถที่ 28 "มะยม"	ลู <u>ก</u> ยม - ลู <u>ก</u> ยั้ม [o] - [oo]
หน่วยอรรถที่ 38 "แต่งงาน"	ดี <u>ก</u> า - ดี <u>ก</u> า [i] - [ii] ³
หน่วยอรรถที่ 40 "อาเจียน"	ระ - ราก [a] - [aa] ⁴

---

1 ส่วนของลิ้นและระดับลิ้นแบ่งได้ดังนี้	ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง
ระดับสูง	i, ii	u, uu	u, uu
ระดับกลาง	e, ee	o, oo	o, oo
ระดับต่ำ	ε, εε	a, aa	ɔ, ɔɔ

2 ตัวอย่างที่นำมาเป็นคำทั้งหมดในข้อมูลเรียงตามลำดับหน่วยอรรถ

3 ต่างกันที่พยัญชนะด้วย ดูการแปรพยัญชนะ 2.2 (2) [d] - [l],

2.4 การเพิ่มเสียง

4 ต่างกันที่พยัญชนะด้วย ดูการแปรพยัญชนะ 2.2 (1) [ʔ] - [k]

หน่วยอรรถที่ 44 "เข้ากางเกง" บิสะ - บิ๊สะ [i] - [ii]¹
แปะสะ - แป๊สะ [ɛ] - [ɛɛ]²
เป้ากั๊งกิง - เป้ากางกิง, เป้ากางกิง
- เป้ากั๊งกิง [a] - [aa]

หน่วยอรรถที่ 46 "มะเพก" เช็ก - เชก [e] - [ee]
ไม้เพะ - มะเพก [e] - [ee]³

หน่วยอรรถที่ 47 "ลูกข้าง" ลูกตะลก - ลูกต้าหลก, ลูกกะลก -
ลูกกาหลก [a] - [aa]⁴

หน่วยอรรถที่ 48 "ปูเสฉวน" อุหมัง - อุหมัง [u] - [uu]⁵

2. ต่างกันที่ระดับของลิ้น ซึ่งมีระยะห่างกันไม่เกิน 1 ระดับ แต่ส่วนของลิ้น
เป็นส่วนเดียวกัน ความสั้นยาวของสระจะเหมือนหรือไม่เหมือนกันก็ได้ ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 5 "ฝรั่ง" ซุมโท - ซุมพุ [u]- [o], [oo] - [uu]

หน่วยอรรถที่ 10 "คืนที่ไม่มีแสงจันทร์ส่อง" เดือนมืด - เดือนเมิด [uu] - [oo]

หน่วยอรรถที่ 17 "ตะกอน" ซึ่ม่น - ซึ่ม่น [u] - [o]

หน่วยอรรถที่ 19 "ครีบ" เล็ด - แล็ด [e] - [ɛ]

หน่วยอรรถที่ 22 "ตัด" โค่น - ค่อน [oo] - [oo]

หน่วยอรรถที่ 24 "กางเกง" กางกิง - กางเกง [i] - [ee]

หน่วยอรรถที่ 26 "วุ่นเส้น" ตั้งทุน - ตั้งทน [u] - [o]

หน่วยอรรถที่ 28 "มะยม" ลูกยม - ลูกยม, ส้มยม - ส้มยม [u]-[o]

หน่วยอรรถที่ 29 "มันสะปะหลัง" มันคั้น - มันค่อน [o] - [oo]

หน่วยอรรถที่ 30 "เม็ดมะม่วงหิมพานต์" หัวครก - หัวคร็อก [o] - [oo]

1,2,4,5 ต่างกันที่พยัญชนะด้วย ดูการแปรพยัญชนะ 2.4 การเพิ่มเสียง

3 ต่างกันที่พยัญชนะด้วย ดูการแปรพยัญชนะ 2.2 (1) [2] - [k]

หน่วยอรรถที่ 43 "เร้า"	เขบ - แخب [ee. - [εε]
หน่วยอรรถที่ 44 "เข้ากางเกง"	เข้ากาง <u>กิง</u> - เข้ากาง <u>เกง</u> [i] - [ee]
หน่วยอรรถที่ 46 "มะเทงก"	เข็ก - แเข็ก [e] - [ε]
	แจก - แแจ็ก [ee] - [εε]
หน่วยอรรถที่ 49 "จักจั่น"	หรั้งไร - เรไร [i] - [ee]
	<u>หรั้ง</u> แหร์ - <u>แหร์</u> แหร์ [i] - [e]

3. ต่างกันที่ส่วนของลิ้น ซึ่งมีระยะห่างกันไม่เกิน 1 ช่วง แต่ระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกัน และความสั้นยาวของสระเหมือนกันได้แก่

หน่วยอรรถที่ 44 "เข้ากางเกง" ปึแสะ - ปึสะ [ε] - [a]

ข. สระเดี่ยว-สระประสม

1. เสียงสระเดี่ยวเป็นเสียงเดียวกับเสียงใดเสียงหนึ่งในสระประสม ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 2 "ทะหลิว" กึนลี - กึยนลี [i] - [ia]

หน่วยอรรถที่ 7 "มันแกว" ปึงกว้าน - บังกว้าน [aa] - [ua]¹

หน่วยอรรถที่ 17 "ตะกอน" มุน - หมวน [u] - [ua]

หน่วยอรรถที่ 35 "กล้า" ลู้ - ใ้ว [u] - [ou]

หน่วยอรรถที่ 46 "มะเทงก" มะเทงก - ไม้เงะ [a] - [ai]

หน่วยอรรถที่ 49 "จักจั่น" วิด - เหวยด [ii] - [ia]

2. เสียงสระเดี่ยวมีตำแหน่งที่เกิดอยู่¹นทางผ่านของการเคลื่อนที่ของลิ้นในการออกเสียงสระประสม ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 40 "อาเจียน" ใอ - ใวก [o] - [ua]

1 ต่างกันที่เสียงพยัญชนะด้วย ดูการแปรเสียงพยัญชนะ 2.2 (6)

3. เสียงสระ เตี้ย เป็นเสียงที่อยู่ในระดับเดียวกับเสียงใดเสียงหนึ่งของเสียงสระ
ประสม ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 16 "เมื่อไร"   เมื่อหรือ - มือหรือ [ua] - [ɔ]

หน่วยอรรถที่ 49 "จ๊กจั่น"   หรีงไร - หรีงแห้ว [ai] - [ɛ]

2.2 การแปรเสียงพยัญชนะ พยัญชนะที่มีการแปรตามเกณฑ์ต่อไปนี้ จัด
เป็นศัพท์เดียวกัน

1. ต่างกันในเรื่องฐานกรณ์¹ แต่มีลักษณะการเปล่งเสียงและลักษณะ
การท่วงทวนของเส้นเสียงเหมือนกัน มีลมและไม่ลมเหมือนกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ก. ฐานที่เกิดเสียงติดกัน ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 2 "ตะหลิว"   กัียนชี่ - เจ็ียนชี่ [k] - [c]

หน่วยอรรถที่ 16 "เมื่อไร"   มื่อไทร์ - เหนื่อไทร์ [m] - [n]

หน่วยอรรถที่ 37 "โกหก"   ตอแหลล - จอแหลล [t] - [c]

เขก - เจก [kh] - [ch]

หน่วยอรรถที่ 40 "อาเจียน"   ราก - ระ [k] - [ʔ]

หน่วยอรรถที่ 46 "มะเทنگ"   แซ็ก - แจะ, มะเทงก - ไม้เพงะ [k] - [ʔ]

ข. ฐานที่เกิดเสียงห่างกันไม่เกิน 2 ฐาน ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 12 "เหล็กลาน"   ไน - ง [n] - [ŋ]

หน่วยอรรถที่ 47 "ลูกข้าง"   ลูกตะลก - ลูกทะลก [t] - [k]

---

1 ฐานที่เกิดเสียงพยัญชนะในที่นี้ เรียงไว้ดังนี้ 1. ริมฝีปาก
2. ปุ่มเหงือก 3. เพดานแข็ง 4. เพดานอ่อน 5. เส้นเสียง

2. ต่างกันที่ลักษณะการเปล่งเสียง¹ แต่ฐานกรณ์เดียวกัน และลักษณะการทพานของเส้นเสียงเหมือนกัน ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 6 "พริก" ดปลี - รปลี [d] - [r]

รปลี - ลปลี [r] - [l]

หน่วยอรรถที่ 7 "มันแกว" หัวบ้งกวน - หัวม้งกวน [b] - [m]

หน่วยอรรถที่ 16 "เมื่อไร" ต่อด - ต่อร [d] - [r]

หน่วยอรรถที่ 24 "กางเกง" หน้าร - หน้าล [r] - [l]

หน่วยอรรถที่ 30 "เม็ดมะม่วงหิมพานต์" หัวร - หัวล [r] - [l]

หน่วยอรรถที่ 38 "แต่งงาน" ดกา - ลกา [d] - [l]

หน่วยอรรถที่ 40 "อาเซียน" ร - ล [r] - [l]

หน่วยอรรถที่ 42 "บ้านจี้" น - ด [n] - [d]

หน่วยอรรถที่ 49 "จ๊กจั้น" ร - ล [r] - [l]

3. ต่างกันในเรื่องลักษณะการทพานของเส้นเสียง แต่ฐานกรณ์เดียวกัน และลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกัน ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 7 "มันแกว" บ - ป [b] - [p]

หน่วยอรรถที่ 13 "เป็นท่าง" บ - ป [b] - [p]

หน่วยอรรถที่ 14 "มดขี้" ด - ต [d] - [t]

หน่วยอรรถที่ 50 "ทามา" ด - ต [d] - [t]

¹ ลักษณะการเปล่งเสียงได้แก่กัก, นาลิก, กระทบ, ช้างลิ้น, กิ่งสระ, เสียดแทรก

4. ต่างกันในเรื่องของกลุ่มลม แต่ฐานกรณ์เดียวกัน ลักษณะการทํางานของเส้นเสียง และลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกัน ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 2 "ตะหลิว"	เจี้ยนซี่ - เขี่ยนซี่, ซ็อนจี้ - ซ็อนซี่
	[c] - [ch]
	เกี้ยนลี่ - เคียนลี่ [k] - [kh]
หน่วยอรรถที่ 16 "เมื่อไร"	ต้อาด - ท้อาด [t] - [th]
หน่วยอรรถที่ 45 "ไฟฉาย"	ไฟแกบ - ไฟخاب [k] - [kh]
หน่วยอรรถที่ 50 "ทําไม"	ทําปรีอ - ทําพรีอ [p] - [ph]

5. ฐานที่เกิดเสียงติดกัน ต่างกันในเรื่องการเปล่งเสียง แต่ลักษณะการทํางานของเส้นเสียงเหมือนกัน ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 2 "ตะหลิว"	เจี้ยนซี่ - เขี่ยนซี่ [s] - [ch]
	ซ็อนซี่ - ซ็อนซี่ [s] - [ch]
หน่วยอรรถที่ 30 "เมืคมะม่วงหิมพานต์"	เมืคล่อ - เลืคล่อ [m] - [l]
หน่วยอรรถที่ 40 "จ๊กจั้น"	หรั้งแหร์ - ยั้งแย [r] - [j]

ข้อยกเว้น ผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้บางคน มักใช้ [h] แทน [ŋ] (ดวงใจ เอช, 2529)

หน่วยอรรถที่ 30 "เมืคมะม่วงหิมพานต์" ย่าห็ย - ย่าจ็ย

6. พยัญชนะต้นเดียวกับพยัญชนะต้นควบกล้ำ กรณีที่พยัญชนะต้นเดี่ยวเป็นเสียงเดียวกับพยัญชนะต้นควบกล้ำ ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 7 "มันแกว"	บังก้าน - บังก้วน [k] - [kw]
หน่วยอรรถที่ 48 "ปุเสฉวน"	หอยช้วน - หอยชฉวน [kh] - [kh1]
หน่วยอรรถที่ 49 "จ๊กจั้น"	สามหน่วยลูกควน - สามหน่วยลูกควน
	[kh] - [khr]
หน่วยอรรถที่ 50 "ทําไม"	ได้ - ไตร [d] - [tr] ¹

1 ต่างกันในเรื่องลักษณะของการทํางานของเส้นเสียง

2.3 การกลมกลืนเสียง ความต่างของคำที่เกิดจากการกลมกลืนของเสียง

จัดเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 8 "สับปะรด" ย่านหัด - ย่านหนัด [jaanhat] - [jaannat]

หน่วยอรรถที่ 30 "เม็ดมะม่วงหิมพานต์" ย่าหัย - ยายหัย [jaahoi] -

[jaihoi]

2.4 การสูญเสียงและการเพิ่มเสียง ความต่างของคำที่เกิดจากการสูญ

เสียงหรือเพิ่มเสียง จัดเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ได้แก่

หน่วยอรรถที่ 8 "สับปะรด" ย่านหัด - ย่านหนัด [jaanhat] - [jaannat]

หน่วยอรรถที่ 13 "เป็นห่วง" ขัวจ - ขวยจ [khuacai] - [khuaijai]

หน่วยอรรถที่ 15 "เตี้ยนี้" ป่านี่ - ป่านี่ [paanii] - [paannii]

แรกเตี้ยว - แรกกะเตี้ยว [rɛɛkdiau] - [rɛɛkkadiau]

หน่วยอรรถที่ 19 "ครีบ" โด - โดง [doo] - [dooŋ]

หน่วยอรรถที่ 21 "พระจันทร์" พระเข - พระเขน [phrakhee] - [phrakheen]

หน่วยอรรถที่ 38 "แต่งงาน" ดีกา - ลีกา [diikaa] - [liɨkaa]

หน่วยอรรถที่ 40 "อาเจียน" โอ - อาก [ɔoo] - [ɔuak]

หน่วยอรรถที่ 44 "เป่ากางเกง" ปี่สะ - ปิสะ [piisaʔ] - [piɨsa]

แปสะ - แปะสะ [pɛɛsaʔ] - [pɛɨsaʔ]

หน่วยอรรถที่ 47 "ลูกข้าง" ลูกตะลก - ลูกต๋าลก [luuktaɨlok]

- [luuktaalok]

ลูกกะลก - ลูกก้าลก [luukkaɨlok]

- [luukkaalok]

หน่วยอรรถที่ 48 "ปูเสฉวน" อุหมัง - อุหมัง [ɔuɨmaŋ] - [ɔuuməŋ]

จากเกณฑ์การวิเคราะห์ศัพท์ข้างต้น สามารถสรุปการวิเคราะห์ศัพท์ใน

แต่ละหน่วยอรรถได้ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
1 ผ้าขาวม้า	ผ้าซุบ จุ่มผ้า		41 1	40	7
	ผ้าจุ่มผ้า		2	1	
	ผ้าซุบอบ			2	
	ผ้าซีกอบ			6	
	ผ้าซีกน้ำ		1	2	
	ผ้าขาวม้า			3	
2 ตะหลิว	หลิว	1.1	1		5
	ตะหลิว			1	
	จวก			1	
	หวักเหล็ก		6	1	
	กิ้นสี	2.1 (ข.1)		1	
	เกียนซี่	2.2 (4)	6		
	เตียนสี		8	2	
	เจียนซี่	2.2 (1)	24	20	
	เขียนซี่	2.2 (4,5)		1	
	ช้อนจี้	2.2 (4)	1	1	
	ช้อนซี่		1	19	
ช้อนซี่	2.2 (5)		1		

ลำดับ หน่วยบรรด	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรด	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรด
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
3 สุ่มำกั	สุ่ม ค้อม		1 40	1 41	4
	สุ่มำกั ค้อมำกั		1	1 2	
4 ซ้าวโพบ	คง		4	32	3
	โพบ		34	18	
	ซ้าวโพบ		9	7	
5 ผรั่ง	ย่าหุม	2.1 (ก.2)	40	24	3
	ซุมพู่		2	28	
	ซุมโพ			1	
	ผรั่ง			2	

ลำดับ หน่วยบรรณ	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรณ
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
6 พริก	พริก			1	5
	ดีปลี	2.2 (2)	29	39	
	รีปลี				
	ลีปลี	2.2 (2)	14	1	
	ลูกเผ็ด				
	พริกขี้หนู			1	
ดีปลีขี้หนู			1		
7 มันแกว	มันแกว		1	6	6
	หัวถั่ว			9	
	บั้งกวน	2.1 (ก.1)	12	3	
	บั้งก้าน				
	บั้งก้าน	2.2 (3)		3	
	บั้งก้าน				
		2.1 (ข.1), 2.2 (6)		1	
	หัวบั้งกวน	2.1 (ก.1)	15	10	
	หัวบั้งก้าน				
หัวหมั่งก้าน	2.2 (2)		1		
หัวมันแกว					
หัวบ่าหวัง		11	12		

ลำดับ หน่วยบรรด	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรด	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรด
			เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	
8 สับปะรด	มะลิ			3	3
	ย่านทัด	2.3		1	
	ย่านหนัด		1	1	
	ย่านหนัด	2.4	41	36	
	สับปะรด		1	6	
9 คีนที่มีแสง จันทร์ส่อง	ข้างขึ้น			1	4
	เดือนเฝ็ง			2	
	เดือนทงาย		4	2	
	เดือนแจ้ง		42	41	
10 คีนที่ไม่มี แสงจันทร์ ส่อง	ข้างแรม			2	4
	เดือนแรม			1	
	เดือนคว่า		1		
	เดือนเมิด	2.1 (ก.2)		1	
	เดือนมีด		40	39	
11 แกงไต ปลา	แกงพุงปลา		41	40	4
	แกงขี้ปลา		1	2	
	แกง เศรษฐี			1	
	ต้มน้ำเคย			4	

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ
			พังงา	กระบี่	
12 เหล็กไน	ไน] โง] เข็ม ทวย	2.2 (1 ข.)		7	4
			3		
	เหล็กไน		39	8	
			1	10	
				17	
13 เป็นห่วง	ห่วงเหว็ด	2.4	35	24	9
	เป็นห่วง		10	8	
	ข้องใจ		1	13	
	ขัวใจ] ขวยใจ]			1	
				3	
	ยุ่งใจ		1	2	
	าผ่าใจ	3	3		
	บืหมัง] ปืหมัง]	2.2 (3)	1	1	
			9		
		กังวล			1
	ข้องหน้ายุ่งหลัง			1	

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
14 มดขึ้น	มดลง	2.2 (3)	3	1	8
	มดขึ้น		36	39	
	มดตอม		3	1	
	มดตอม			2	
	มดโต		2		
	มดกิน		1		
	มดเข้า		1		
	มดลงใน		2		
มดโย่งย่าง	1				
15 เตี้ยวน	ตอเน้	2.4	1		11
	เทียมอยู่		11	10	
	หว่างนี้		28	32	
	เตี้ยวน			1	
	บ้าน		11	2	
	บ้าน				
	อยู่เครง		1		
	แคอยู่		9	4	
	านอยู่			2	
	หมั่งนี้			1	
	เวลานี้			1	
แรกเตี้ยว	2.4		1		
แรกกะเตี้ยว			1		

ลำดับ หน่วยบรรณ	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรณ
			พังงา	กระบี่	
18 ตะปู	เหล็กโคน	2.1 (ก.1)	41	36	3
	ตะปู		4	9	
	คาปู		7	6	
19 ครีบ	แล็ค	2.1 (ก.2)	29	18	6
	เล็ค		2	6	
	โดง	2.4	6	13	
	โด		2		
	ครีบ		8	10	
	ครีบบลา		1		
ครีบบน		1			
แล็คบน	1				
20 เสวียน รองหม้อ	กัน		1	1	8
	กันหม้อ		32	30	
	เสวียน			1	
	เทวียนหม้อ		3	9	
	เตียวหม้อ			2	
	รองหม้อ		1		
	ที่รองหม้อ		2	1	
	ที่วางหม้อ			1	

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ
			แกมที่ซ้ำ	พึงงา กระบี่	
21 พระจันทร์	จันทร์	2.4		1	7
	เดือน		7	18	
	เขน			2	
	พระ เข		3		
	พระ เขน		3	4	
	ดวงจันทร์		21	11	
	พระจันทร์		19	12	
บุหลัน	1				
22 ตัด (ต้นไม้ใหญ่ ด้วยขวาน)	ตัด	2.1 (ก.2)	7	7	6
	สิ้น		15	11	
	ค่อน		15	15	
	โค่น	2.1 (ก.1)	8	10	
	ค่น		2		
	บ้อง		5	5	
	พัน		2	2	
เลื่อย			1		

ลำดับ หน่วยบรรณ	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	
			เกณฑ์ที่ใช้	พังงา		กระบี่
23 รากแก้ว	โจด			37	36	6
	รากโจด		1	4		
	รากแก้ว		6	4		
	รากไม้		1			
	หัวหมิง				1	
	หัวหมก				1	
24 กางเกง	ค้อ			27	7	5
	ผ้าค้อ		4			
	กางเกง	2.1 (ก.2,ก.1)	20	23		
	กางกิง		6	17		
	กั้งกิง		1	2		
	หน้าเพรา	2.2 (2)	1	1		
	หน้าเพลลา			1		
สนับเพลลา				1		
25 ตุ่มหู	ทองหู		35	37	4	
	ตุ่มหู		10	12		
	ตุ้งตุ้ง		1			
	ต่างหู			1		

ลำดับ หน่วยบรรณ	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรณ
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
26 วรรณศิลป์	ตั้งทูน	2.1 (ก.1)	1		7
	ตั้งทูน		40	39	
	ตั้งทูน	2.1 (ก.2)		2	
	ตั้งทูน		1		
	วรรณศิลป์		4	7	
	เส้นหมี่			1	
	เส้นรีน			1	
แกงร้อน หมี่ซั่ว			1 1		
27 ผีอก	ผีอก		3	3	4
	หัวผีอก			1	
	หัวบอน		40	41	
	หัวบอนหอม		1		
28 มะยม	ยม			1	4
	ลูกยม	2.1 (ก.2)	1	7	
	ลูกยม		40	28	
	ลูกโย้ม	2.1 (ก.1)		1	
	ส้มยม			5	
	ส้มยม	2.1 (ก.2)		11	
มะยม			1		

ลำดับ หน่วยบรรณ	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่		
29 มันสำปะ หลัง	มันจั่ว	2.1 (ก.2,ก.1)	38	14	12	
	หัวจั่ว		2			
	มันคั้น		2	11		
	มันค้อน			1		
	มันเทศ		1	11		
	หัวมัน		1	1		
	มันน้ำ			1		
	มันทลา			1		
	มันหล้าหนา			2		3
	มันคานี่					1
	มันไต้ดิน			1		
	หัวมันคั้น			1		
	มันสำปะหลัง		1	1		

ลำดับ หน่วยบรรณ	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรณ		
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่			
30 เม็ดมะ- ม่วงหิมพานต์	ยาให้ย } ยาโง้ย }	2.2 (5)	5	22	10		
		2.3	1	1			
	ยาร่วง	2.2 (5)	3	9		2	
							เม็ดล่อ } เม็ดล่อ }
	กาหุ	2.1 (ก.2)	1	1		1	
							หัวคร็อก } หัวครก }
	หัวคลก } เม็ดท้าย	2.2 (2)	1	5		1	
							เม็ดกาหิ
	ลูกกาหิ	1	1	1		1	
							เม็ดยาให้ย
	เม็ดท้ายยาให้ย	1	1	1		1	
							31แมลงสาบ
	แมงสาบ	4	19	2			

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
32 เมฆ	เมฆ		19	8	4
	ขี้เมฆ		9	2	
	ขี้ฝน			2	
	ขี้ลม		25	37	
33 ซ้าวผัด	ซ้าวคั่ว		34	31	2
	ซ้าวผัด		17	17	
34 ไข่เจียว	ไข่ทอด		29	29	5
	ไข่เจียว		15	4	
	ไข่เจียน		1	20	
	ไข่ฉาง		1		
	ไข่กวน		1		
35 กล้า	หาญ		39	37	5
	กล้า		6	6	
	สู้	2.1 (ข.1)		2	
	ไว้			1	
	กล้าหาญ			1	
	ตันเล็ก			1	

ลำดับ หน่วยบรรณ	คำที่ใช้แทน หน่วยบรรณ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยบรรณ
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
36 กัด	ขบ		40	40	4
	กัด		5	7	
	ฟัด			1	
	คาก			1	
37 โกหก	ไม้		2	1	12
	หลอก		1		
	ปลิ้น		1		
	โป้ง			1	
	เท็จ		2		
	สับปรับ		2	2	
	โหลง เหลง			1	
	ชี้เท็จ		35	24	
	ชี้หก		10	25	
	ต่อแหล	] 2.2 (1)	2	4	
	จ่อแหล		8		
	โกหก			1	
	ก้าโหด			1	

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ
			พังงา	กระบี่	
38 แต่งงาน	แต่งงาน		28	16	17
	ทำงาน		5	1	
	กินงาน		3	1	
	กินนม		1		
	กินเหนียว		1	16	
	หัวเมีย			9	
	เอาเมีย			1	
	แต่งเมีย			1	
	บ้านงาน		1		
	ดีกำ	2.2 (2), 2.1 (ก.1)	1	1	
	ลิกำ		1		
	อยู่กัน			2	
	กวนกันแม		1		
	กินกันแม		1		
	ดีกะเมีย			1	
	อยู่กับเมีย			1	
ทำงานสาวบ่าว			1		
เอาเสาลงหลุม			1		

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ซ้ำแทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ซ้ำแทน หน่วยอรรถ
		เกณฑ์ที่ซ้ำ	พังงา	กระบี่	
39 ปลิ้น	อูก		28	36	4
	ปลิ้น		19	13	
	ลัก		2	1	
	จู้			3	
40 อาเจียน	อวก	2.1(ข.2), 2.4	18	10	5
	โถ		1		
	ราก	2.1(ก.1), 2.4	34	41	
	ระ				
	ละ				
	แหะ	2.2 (2)	1		
	อาเจียน		2	1	
			2		
	ค้ายแก้ว		1		
41 แก่	เต่า		37	18	4
	แก่		12	31	
	โตะ			1	
	งอม			1	

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่		
42 บ้าง	บ้าง	2.2 (2)	32	7	5	
	ล่าช้า		10	37		
	ผู้		1			
	หนักเต็ม			1		
	ดักเต็ม			2		
	ดักอเต็ม	1.1		1		
43 เร็ว	เร็ว	2.1 (ก.2)	25	12	5	
	ไว		16	33		
	เขบ		1			
	แซบ		8	6		
		แซบ ๆ	1.1	2		5
		ลก ๆ				1
		เร่งดิน				1

ลำดับ หน่วยย่อย	คำที่ใช้แทน หน่วยย่อย	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยย่อย	
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่		
44 เบ้าทาง แกง	เบ้า			1		7
	} บีสะ บี๊สะ แปะสะ แปสะ	2.1 (ก.1)		5	5	
				13	3	
				9	17	
					1	
	บีแสะ	2.1 (ก.3)			1	
	กะ เบ้า				1	
	เบ้าค้อ		7		1	
	เบ้าผ้าค้อ				1	
	} เบ้าทางแกง เบ้าทางกิง เบ้ากั้งกิง บ้าวก้างกิง	2.1 (ก.2, ก.1)		9	14	
				2	2	
			2.1 (ก.1)	1		
	2.1 (ก.1)			1		
45 ไพลาย	เกียงแกบ		25	38	3	
	} ไพลแกบ ไพลแซบ	2.2 (4)	19			
			4	2		
	ไพลาย		13	9		

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
46 มะเพก	เข็ก } เข็ก } แห๊ะ } แห็ก } โขก } เจก } แจ็ก }	2.1 (ก.1)	4	1	7
			8	5	
		2.2 (1)	1		
		2.1 (ก.2)	1	3	
				1	
		2.2 (1)	1		
		2.1 (ก.2, ก.1)	1		
	ลุกเขก เข็กหัว } เขกหัว } ชกหัว หัวซ้อ มะเพก } ไม้เพะ }		1	1	
		2.1 (ก.1)	2	1	
			4	2	
				1	
			8	21	
		2.1(ข.1), 2.2 (1)	11	4	
			1		

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่เข้าแทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่เข้าแทน หน่วยอรรถ
			พงษา	กระบี่	
47 ลูกข้าง	ลูกข้าง		15	25	9
	ลูกคลก		11	3	
	ลูกหัน		3	9	
	ลูกหัด			1	
	ลูกทอย			1	
	ก้านดก			1	
	ด้าหลก		2		
	ลูกตะลก	2.1(ก.1)	7		
	ลูกด้าหลก	2.2(1)	1		
	ลูกกะหลก	2.1(ก.1)	1		
	ลูกกาหลก		2		
	เก็ดคลก		1		
	48 ปูเสฉวน	หอยข่าน	2.2 (6)	30	
หอยขลวน					
ไซขวน					
อูห้มัง		2.1 (ก.1)	1	2	
อูห้มัง					4
ห้มังห้มัง				1	
หอยอูห้มัง		2.1 (ก.1)		1	
หอยอูห้มัง				1	
หอยฝากตัว			10	20	
ปูเสฉวน		1	3		

ลำดับ หน่วยย่อย	คำที่ใช้แทน หน่วยย่อย	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยย่อย
			ทั้งงาน	กระป๋อง	
49 จักจั่น	वाद			3	11
	วืด	2.1 (ข.1)	1		
	เหวียด		1		
	ไร	1.1	1		
	เรไร	2.1 (ก.2, ก.1)		4	
	หรีงไร		3	6	
	หรีงแหร	2.2 (2)	2	9	
	หลิ่งแหล่		1		
	เหริงแหร	2.1 (ก.2, ก.1)		1	
	ยั้งแย		2.2 (5)	1	
	วืดवाद		10	9	
	แมงวืด		6		
	แมงหวืด		1		
	แมงหวี			1	
	จักจั่น		15	10	
	แมงแม้วืด		1		
สามลูกควาน			1		
สามหน่วยลูกควาน	2.2 (6)		1		
สามหน่วยลูกควาย			1		

ลำดับ หน่วยอรรถ	คำที่ใช้แทน หน่วยอรรถ	ลักษณะการแปร ของศัพท์	จำนวนคำที่ ปรากฏในจังหวัด		จำนวนศัพท์ ที่ใช้แทน หน่วยอรรถ
		เกณฑ์ที่ใช้	พังงา	กระบี่	
50 ท้าวม	ไซ	2.2 (3,6)	37	31	7
	ไซตร } ไซด์ }		1	1	
	ไซห่อ		1		
	ไซเหลา		1		
	ท้าวม		1	3	
	ท้าวมหฺร	1.1	5	12	
	ท้าวมรื่อ } ท้าวมรื่อ }	2.2 (4)	1	1	
	ท้าวมรื่อ			1	
	ท้าวมรื่อ			1	
	ท้าวมรื่อ			1	

ภาคผนวก ค

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงอัตราการปรากฏของคัพพ์ในบริเวณที่มีคัพพ์หลายคัพพ์ใช้ปะปนกัน :
การวิเคราะห์ในระดับข้อมูล

หน่วยอรรถ	บริเวณ	คัพพ์	จำนวน	อัตราร้อยละ
4 ซ้ำวโผด	2-1-3*	1*	5	33.33
		2	6	40.00
		3	4	26.67
		รวม	15	100.00
13 เป็นท่วง	3-1-2	1	9	23.08
		2	7	17.95
		3	12	30.77
		4	2	5.13
		5	4	10.26
		6	1	2.56
		7	2	5.13
		8	1	2.56
		9	1	2.56
	รวม	39	100.00	
19 ครีบ	2-3-1	1	11	27.50
		2	16	40.00
		3	12	30.00
		5	1	2.50
	รวม	40	100.00	

*คัพพ์ที่ปรากฏในคอลัมน์นี้ได้จากภาพที่ 6-55 หน้า 35-84

หน่วยอรรถ	บริเวณ	ศัพท์	จำนวน	อัตราร้อยละ
21 พระจันทร์	2-1	1	9	33.34
		2	13	48.15
		3	3	11.11
		6	1	3.70
		7	1	3.70
		รวม	27	100.00
	2-3-1-4-5	1	2	15.38
		2	4	30.78
		3	3	23.08
		4	2	15.38
		5	2	15.38
		รวม	13	100.00
	22 ตัด	1-2-3-4	1	8
2			6	23.08
3			6	23.08
4			3	11.54
5			2	7.69
6			1	3.85
รวม			26	100.00

หน่วยรถ	บริเวณ	ศัพท์	จำนวน	อัตราร้อยละ		
29 มั่นสำปะหลัง	3-2-1-4	1	5	15.625		
		2	6	18.75		
		3	10	31.25		
		4	5	15.625		
		6	1	3.125		
		7	1	3.125		
		8	1	3.125		
		10	1	3.125		
		11	1	3.125		
		12	1	3.125		
		รวม	32	100.00		
		30 เม็ดมะม่วง หิมพานต์	1-2-3	1	14	29.17
				2	13	27.08
3	9			18.75		
4	4			8.34		
5	3			6.25		
6	3			6.25		
7	1			2.08		
10	1			2.08		
รวม	48			100.00		
34 ไข่เจียว	1-2	1	12	42.86		
		2	12	42.86		
		3	4	14.28		
		รวม	28	100.00		

หน่วยอรรถ	บริเวณ	ศัพท์	จำนวน	อัตราร้อยละ
38 แต่งงาน	1-3-2	1	8	28.57
		2	6	21.44
		3	8	28.57
		4	1	3.57
		5	1	3.57
		7	1	3.57
		15	1	3.57
		16	1	3.57
		17	1	3.57
		รวม	28	100.00

ภาคผนวก ง

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงอัตราการปรากฏของศัพท์ในบริเวณที่มีศัพท์หลายศัพท์ใช้ปะปนกัน :
การวิเคราะห์ในระดับตีความ

หน่วยอรรถ	บริเวณ	ศัพท์ ที่ปรากฏ	จำนวน	อัตราร้อยละ
7 มั่นแกว	หัวบังก้วน, หัวบ่าหวัง บังก้วน*	หัวบังก้วน*	28	31.46
		หัวบ่าหวัง	23	25.84
		บังก้วน	21	23.60
		หัวกั่ว	9	10.11
		มั่นแกว	7	7.87
		หัวมั่นแกว	1	1.12
		รวม	89	100.00
13 เป็นห่าง	หวังเหวิด, ซ้องใจ	หวังเหวิด	12	28.57
		เป็นห่าง	7	16.67
		ซ้องใจ	12	28.57
		าผ่าใจ	2	4.76
		ชวยใจ	4	9.53
		บี่หมั่ง	1	2.38
		ยุงใจ	2	4.76
		กั่งวาล	1	2.38
		ซ้องหน้า -		
		ยุงหลัง	1	2.38
รวม	42	100.00		

*ดูศัพท์ที่ปรากฏในคอลัมน์นี้ได้จากภาพที่ 56-105 หน้า 89-138

หน่วยอรรถ	บริเวณ	ศัพท์	จำนวน	อัตราร้อยละ
19 ครีบ	โดง, ครีบ, แล็ด	แล็ด	14	30.44
		โดง	16	34.78
		ครีบ	15	32.61
		ครีบบน	1	2.17
		รวม	46	100.00
21 พระจันทร์	ดวงจันทร์, พระจันทร์, เดือน	ดวงจันทร์	32	31.38
		พระจันทร์	31	30.39
		เดือน	25	24.51
		พระ เชน	10	9.80
		เชน	2	1.96
		จันทร์	1	0.98
		บุหลัน	1	0.98
รวม	102	100.00		
22 ตัด	โคน	ค่อน	50	50.00
		สิน	26	26.00
		ตัด	14	14.00
		บ้อง	5	5.00
		พิน	4	4.00
		เส้อย	1	1.00
		รวม	100	100.00

หน่วยบรรณ	บริเวณ	ศัพท์	จำนวน	อัตราร้อยละ
29 มันสำปะหลัง	มันต้น, มันเทศ	มันजू	6	14.63
		มันต้น	12	29.26
		มันเทศ	11	26.83
		มันหล้าหนา	5	12.20
		หัวมัน	1	2.44
		มันสำปะหลัง	1	2.44
		มันไม้	1	2.44
		มันดาหนี่	1	2.44
		มันใต้ดิน	1	2.44
		มันหลา	1	2.44
		หัวมันต้น	1	2.44
				รวม
30 เม็ดมะม่วง หิมพานต์	ยาหทัย, เม็ดกาหทัย	เม็ดกาหทัย	18	26.08
		ยาหทัย	27	39.13
		ยาร่วง	10	14.49
		เม็ดล่อ	4	5.80
		เม็ดท่าย	4	5.80
		เม็ดยาหทัย	3	4.35
		หัวคร็อก	2	2.90
		เม็ดท่ายยา-		
		หทัย	1	1.45
				รวม

หน่วยอรรถ	บริเวณ	ศัพท์	จำนวน	อัตราร้อยละ
31 แมลงสาบ	แมลงสาบ, แมงแปะ	แมงแปะ	11	40.74
		แมลงสาบ	16	59.26
		รวม	27	100.00
37 โภทก	ซึ่ทก, ซึ่เท็จ	ซึ่เท็จ	22	35.49
		ซึ่ทก	28	45.17
		จอแหล	4	6.45
		สับปรับ	4	6.45
		โป้ง	1	1.61
		โหลงเหลง	1	1.61
		โภทก	1	1.61
		ก้าโทรต	1	1.61
		รวม	62	100.00
38 แต่งงาน	กินเหนียว, แต่งงาน, ไหว้เมีย	แต่งงาน	13	28.27
		กินเหนียว	16	34.79
		ไหว้เมีย	8	17.40
		ทำงาน	1	2.17
		กินงาน	1	2.17
		ตี๊ก้า	1	2.17
		อยู่กัน	2	4.35
		ตี๊กะเมีย	1	2.17
		อยู่กับเมีย	1	2.17
		ทำงานสาวบ่า	1	2.17
		เอาเสาลงหลม	1	2.17
		รวม	46	100.00

หน่วยอรรถ	บริเวณ	ศัพท์	จำนวน	อัตราร้อยละ
40 อาเจียน	ราก, อวก	ราก	16	45.72
		อวก	16	45.71
		แหะ	2	5.71
		คายแก้ว	1	2.86
		รวม	35	100.00
45 ไพลาย	เกียงแกบ, ไพลาย	เกียงแกบ	28	42.43
		ไพลาย	16	24.24
		ไพลาย	22	33.33
		รวม	66	100.00
46 มะเทงก	เขก, มะเทงก	เขก	17	45.95
		หัวข้อ	3	8.11
		มะเทงก	12	32.43
		เขกหัว	5	13.51
		รวม	37	100.00
47 ลูกข้าง	ลูกครก, ลูกข้าง, ลูกตะล็ก	ลูกข้าง	9	25.00
		ลูกครก	11	30.56
		ลูกหัน	3	8.33
		ลูกตะล็ก	10	27.78
		ค้ำล็ก	2	5.56
		เก็ดตล็ก	1	2.77
		รวม	36	100.00

หน่วยอรรถ	บริเวณ	ศัพท์	จำนวน	อัตราร้อยละ
49 จักจั่น	จักจั่น, หรีงแหร่	จักจั่น	25	28.09
		หรีงแหร่	28	31.46
		วีดวาด	19	21.35
		แมงวีด	6	6.75
		วาด	3	3.37
		วีด	2	2.25
		สามหน่วย- ลูกครวญ	2	2.25
		แม่หวีด	1	1.12
		แมงทวี่	1	1.12
		แมงแม่วีด	1	1.12
		สามลูกควน	1	1.12
		รวม	89	100.00

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุณีพร เลิศกุลทานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2508
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชา
เอกภาษาอังกฤษ วิชาโทภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.2530 จากนั้นศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
ที่ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีเดียวกัน

